

MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARLARI NUMUNE KABUL RED KRİTERLERİ TALİMATI

Doküman Kodu:ML.TL.02

Yayın Tarihi:27.05.2011

Revizyon No:

Revizyon Tarihi:

Sayfa 1 / 3

1.AMAÇ: Laboratuvarımıza teslim edilecek örneklerin kabulü için kurallar oluşturmak ve sonuç kalitesini etkileyecek örneklerin laboratuvara girişini engellemek.

2.KAPSAM: Bu talimat biyokimya ve mikrobiyoloji laboratuvarlarının çalışılması için getirilen örneklerin, laboratuvarımız tarafından konulan kurallara uygunluğunun kontrol edilmesi ve preanalitik evrede görevli personelin red kriterleri konusunda bilgilendirilmesinin nasıl yapıldığını kapsar.

3.SORUMLULAR: Laboratuvarımıza örnek gönderen tüm birimler kriterlere uygun olarak örnek alımından, gelen örneklerin red kriterlerine uygunluğunun kontrolünden ise laboratuvar çalışanları sorumludur.

4.UYGULAMA:

4.1.Mikrobiyolojik Örnek Red Kriterleri

4.1.1.Hasta adı ve soyadı ve/veya örnek tanımının yapılmadığı, hatalı yapıldığı veya istem formu ile örnek kabında uyumsuzluk bulunan durumlar.

4.1.2.Steril olmayan veya kırık toplama kapları ile gönderilen örnekler.

4.1.3.Bir başka materyalle kontamine örnekler (idrarin gaita veya vaginal akıntı ile karışması vb.)

4.1.4.İstem ile uyumsuz örnekler (aerop nakledilmiş örnekte anaerobik inceleme).

4.1.5.Miktar olarak yetersiz örnekler; birden fazla işlem için tek sürüntü örneği gelmesi gibi

4.1.6.">10 epiteli ve <25 lökositli olan" balgam örnekleri.

4.1.7.Kan kültürleri hariç, bir gün içinde aynı bölgeden birden fazla kez istenen kültürler.

4.1.8.3 gün veya daha fazla süredir hastanede yatan hastalardan istenen parazit incelemeleri.

4.1.9.Transport süre ve ısı şartlarına uymayan örnekler;

- Buzdolabında muhafaza edilmediği sürece idrar ve solunum sistemine ait örnekler alındığı andan itibaren yarım saat içerisinde laboratuvara ulaşmış olmalıdır. İdrar örnekleri 2-8 saat buzdolabında tutulabilir bu süre 24 saati aşmamalıdır.
- Boğaz sürüntüleri -vasatsız da- 8 saat süreyle oda ısısında saklanabilir.
- Gaita örnekleri eğer transport besiyeri kullanılmıyorsa yarım saat içerisinde laboratuvarında olmalıdır. Aksi takdirde flora elamanları hızla çoğalarak patojen bakterinin tespit edilmesini önlerler.
- Yara ve vücut sıvıları alındığı andan itibaren yarım saat içerisinde laboratuvara ulaşmış olmalıdır
- Gonokok kültürü için alınan örnekler ya 30 dk içerisinde laboratuvara ulaşmalı veya transport
- Besiyerine alınmalıdır ki bu durumda da en geç 6 saate laboratuvara ulaştırılarak işleme alınmalıdır.

4.1.10.Mantar ve mikobakteri incelemeleri de dahil, 24 saat süre ile toplanan balgam ve idrar örnekleri reddedilir. Bu tür örneklerin kontaminasyondan korunması güçtür ve tek defada çıkarılan balgama oranla daha az konsantredir.

4.1.11.Boğaz kültürü dışında kuru olarak gelen sürüntüler.

4.1.12.Flora ile kontaminasyon olasılığı yüksek olduğu için şüpheli mikrobiyolojik veri sağlayan veya sonuçları hastalık tanısında yönlendirici olmayan örnekler (Tablo 1).

4.1.13.Anaerobik inceleme istendiği halde örneğin uygun olmadığı durumlar (Tablo 2).

Tablo 1: Şüpheli mikrobiyolojik veri sağlayan veya sonuçları hastalık tanısında yönlendirici olmayan örnekler.

HAZIRLAYANLAR	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Mikrobiyoloji Uzmanı	Kalite Direktörü	Başhekim

MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARLARI NUMUNE KABUL RED KRİTERLERİ TALİMATI

Doküman Kodu:ML.TL.02

Yayın Tarihi:27.05.2011

Revizyon No:

Revizyon Tarihi:

Sayfa 2 / 3

Örnek tipi	Uygun yaklaşım
Periodontal lezyon, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Dekübitis ülseri, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Varikoz ülserler, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Yanık yaraları, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Gangrenöz lezyonlarda, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Perirektal abse, sürüntü	Doku örneği veya aspirat
Loşi	İşlem yapılmamalı
Kusmuk	İşlem yapılmamalı
Foley sonda ucu	İşlem yapılmamalı
Kolostomi yerinden gelen içerik	İşlem yapılmamalı
Yenidoğanda gastrik aspirat	İşlem yapılmamalı

Tablo 2: Anaerobik incelemelere uygunluk durumuna göre örnekler.

Anaerobik incelemeye uygun	Anaerobik incelemeye uygun değil
Apse aspiratı	BAL
Bartholin bezi aspiratı	Servikal sürüntü
Safra	Endotrakeal aspirat
Kan	Nazofarinks sürüntüsü
Kemik iliği aspiratı	Perineal sürüntü
Bronkoskopik fırçalama	Prostatik veya seminal sıvı
Kuldosentez sıvısı	Balgam
Fallop tüpü	Gaita veya rektal sürüntü
Rahim içi araç	Boğaz sürüntüsü
Overler	Trakeostomi aspiratı
Plasenta, C/S ile	Üretral sürüntü
Sinüs aspiratı	Vajina veya vulva sürüntüsü
Ameliyat esnasında sürüntü/biyopsi	Endoservikal sürüntü
Transtrakeal aspirat	
Uterus, endometrial aspirat	Yüzeysel yara sürüntüsü
İdrar, suprapubik aspirat	İdrar, orta idrar
	İdrar, sonda ile

4.2.Biyokimyasal/Hematolojik/Serolojik Örneklerin Red Kriterleri

4.2.1.Otomasyon üzerinden istemi olmadan veya eksik bilgili istem ile gelen numuneler.

4.2.2.Barkodsuz/yanlış-eksik barkodlu numuneler.

HAZIRLAYANLAR	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Mikrobiyoloji Uzmanı	Kalite Direktörü	Başhekim

MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARLARI NUMUNE KABUL RED KRİTERLERİ TALİMATI

Doküman Kodu:ML.TL.02

Yayın Tarihi:27.05.2011

Revizyon No:

Revizyon Tarihi:

Sayfa 3 / 3

4.2.3.Uygunsuz koşullarda alınan (uygunsuz alınan kan gazları, hemolizli kanlar gibi) veya uygunsuz koşullarda taşınan numuneler. (örneğin; PTH soğuk zincirde taşınması gereken testlerin uygunsuz taşınması gibi)

4.2.4. Yanlış tüplere alınan kan numuneleri.

4.2.5.Örnek miktarının test protokolüne uygun olmadığı numuneler.

4.2.6.Antikoagulanlı tüplere (sitratlı tüp gibi) uygunsuz antikoagulan/kan oranlarında alınan ve veya pıhtılı numuneler.

4.2.7.Kırık/çatlak tüpe alınmış veya nakil esnasında dışarıya sızdırma yapmış numuneler

4.3.Kayıt Tutma ve İstatistik

4.3.1. Gün içerisinde red nedenlerine uygun şekilde red edilen numuneler, numune kabul bölümünde Hatalı Numune İzleme Formu ile numune kabul personeline kayıt altına alınır. Gün sonunda Hatalı Numune İzleme Formu ile kayıt altına alınan bilgiler HBYS' ye kaydedilir. Her ay sonunda düzenli olarak red nedenlerinin incelenmesi için Laboratuvar Numune Red İstatistik Formu ile istatistiksel çalışma yapılarak gerekli düzeltici faaliyetlerin başlatılması için ilgili Laboratuvar Uzmanı'na teslim eder.

Önemli Not: Eğer klinisyen herhangi bir nedenle hatalı örnekte çalışma yapılmasında ısrar ederse, laboratuvar örneğin hangi nedenle uygun olmadığını ve sonucun potansiyel hata kaynaklarını raporda belirtmelidir.

5.İLGİLİ DOKÜMANLAR

Hatalı Numune İzleme Formu

Laboratuvar Numune Red İstatistik Formu

6.DAĞITIM

Kan Alma Birimi,

Acil Servis,

Yoğun Bakımlar,

Ameliyathane,

Yataklı Servisler,

Mikrobiyoloji, Biyokimya Uzmanları ve Baş Teknisyenleri

HAZIRLAYANLAR	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Mikrobiyoloji Uzmanı	Kalite Direktörü	Başhekim